

Raadsvoorstel**onderwerp**

Raadsvoorstel reactie gemeenteraad Zuidplas op de presentatie "Beeldvorming GR Sociaal Domein"

registratienummer

R24.000019

raadsvergadering

12/03/2024

portefeuillehouder

nvt

behandelend ambtenaar

M.L. Engelsman

datum

21-02-2024

bijlagen

1 – Reactie brief U24.002362

Openbaar, besloten of geheim

Openbaar

Aan de raad van de gemeente Zuidplas

Toelichting op de beslispunten

Bijgevoegde reactie vast te stellen en deze brief te versturen namens de gemeenteraad aan het college van Burgemeester en Wethouders en een afschrift van deze brief te sturen naar de gemeenteraden van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard en Waddinxveen.

Beslispunten

- 1) De reactiebrief vast te stellen (U24.002362) en aan het College van Burgemeester en Wethouders toe te sturen;
- 2) Het college op te dragen de standpunten van de gemeenteraad van Zuidplas in te brengen bij het BOSD voor de op te stellen Gemeenschappelijke regeling voor het Sociaal Domein;
- 3) De gemeenteraden van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard en Waddinxveen een afschrift van deze reactie brief toe te zenden en hun reactie te vragen ten aanzien van het ondersteunen van een Raadsregeling.
- 4) De gemeenteraden van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard en Waddinxveen een afschrift van deze reactie brief toe te zenden en hun reactie te vragen ten aanzien van het ondersteunen van de overige genoemde punten.

Aanleiding

Met oog op de huidige wijze van functioneren en de toekomstige wetgeving hebben de vijf colleges van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas de opdracht gegeven aan het Bestuurlijk Overleg Sociaal Domein (BOSD) om de voorbereidingen te treffen om de huidige samenwerking op de regionale taken binnen het sociaal domein te gaan organiseren via publiekrechtelijke constructie op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het BOSD wordt hierbij ondersteund door het adviesbureau KokxdeVoogd. Deze zal in haar advies om te komen tot een goed werkende GR de betrokkenheid van de raden mee organiseren.

Op 31 januari heeft KokxdeVoogd een presentatie geven over de uitgangspunten voor de oprichting van de gemeenschappelijke regeling in Midden Holland voor het sociaal domein, in de Programmacommissie Samenleving.

Naar aanleiding hiervan hebben de woordvoerders Sociaal Domein van de verschillende fracties met elkaar gesproken en gezamenlijk een reactie voorbereid, welke u in dit raadsvoorstel aantreft, en de woordvoerders graag aan de gemeenteraad van Zuidplas voorlegt, om zich via deze weg uit te spreken in een reactie namens de gemeenteraad Zuidplas.

Reactie vóór het ontwerp

In een eerder schrijven ([B1601](#) – infonota Uitgangspunten GR Sociaal domein MiddenHolland) nodigde het college de raad uit om ideeën mee te geven, aan dit verzoek geeft de raad graag gehoor.

Met deze reactie nemen de woordvoerders Sociaal domein van de diverse fracties uit de gemeenteraad het initiatief om de ideeën op de door ons gewenste governance kenbaar te maken. Dit is een andere keuze voor een openbaar lichaam dan een collegeregeling. In deze reactie gaan niet in op diverse uitgangspunten in de presentatie die daaraan gerelateerd zijn - wat niet betekent dat wij het daarmee volledig eens zijn. We lichten onze ideeën over de governance van de nieuwe GR hierna nader toe.

Openbaar lichaam met Raadsregeling

Tijdens de presentatie werden de opties van collegeregeling en Raadsregeling als de enige twee opties gepresenteerd. De Wet GR laat echter ook mogelijkheden open voor een Bedrijfsvoerings GR of een Gemengde Regeling (met raadsleden en collegeleden in het bestuur). Een grote meerderheid van de woordvoerders is van mening dat een Raadsregeling de betrokkenheid en de gewenste invloed van de Raden daadwerkelijk substantieel zullen vergroten. De woordvoerders van de partijen die geen uitgesproken voorstander zijn, zijn overigens geen tegenstanders en zullen hun steun daaraan niet willen ontfangen. Voor wat betreft de samenstelling van het Algemeen Bestuur denken wij aan 1 raadslid uit de coalitie en 1 raadslid uit de oppositie per gemeente.

De belangrijkste motieven genoemd voor een Raadsregeling zijn:

- Sterkere invloed: Zo kunnen we zowel de gemeentelijke belangen als de gemeenschappelijke regiobelangen optimaal dienen en vergroten we de democratische legitimiteit van GR.
- Directere betrokkenheid: De werkelijke behoeften van inwoners kunnen op deze wijze meer rechtstreeks worden vervuld, waarmee ook meer zicht en grip op kwaliteit ontstaat. Zeker als we ook efficiënt gebruik gaan maken van een regionale Adviesraad Sociaal Domein, samen te stellen uit de lokale Adviesraden.
- We willen meer grip krijgen op de grote financiële belangen (ca. €120 miljoen voor de gehele regio) in relatie tot de maatschappelijke impact. Zo kunnen we zelf gevolg geven aan onze raadsmotie van november 2023 ([nr. 2023M092](#)) inzake mogelijke bezuinigingen op gemeenschappelijke regelingen, bijvoorbeeld door een zero based budgetting methode voor te schrijven – hiertoe hebben wij overigens via een andere motie in november 2023 ([nr. 2023M103](#)) opgeroepen. Zo worden bestuurlijke keuzes transparanter en verzeilen we niet in 'pilots' die zonder grondige evaluatie tot standaardproducten uitgroeien.

De woordvoerders realiseren zich dat een bestuurlijke rol substantieel veel meer tijd, werk en verdieping in de materie vergt. Niettemin zijn zij van mening dat de omvang van de almaar groeiende kosten rechtvaardigt dat de raad zelf een grotere verantwoordelijkheid op zich neemt nu de herziene Wet op de gemeenschappelijke regelingen daartoe weloverwogen de mogelijkheden biedt. Hoewel een Collegeregeling de raad van de dualistische bevoegdheden voorziet van controle en toezicht, is het bij veel gemeenschappelijke regelingen nauwelijks mogelijk om het beleid te beïnvloeden, is de gedeelde ervaring. De raad houdt wel zijn bespiegelingen maar veelal achteraf en er valt dan weinig meer bij te sturen. Wij kiezen om die reden nu dat het wettelijk kan, een positie aan de voorkant. Wij zijn ons er

overigens wel van bewust dat ook een bestuur dat alleen uit raadsleden bestaat verantwoording moet afleggen aan de lokale raden.

Periodieke evaluatie van de gekozen bestuurlijke structuur

Wij zijn voornemens om de gekozen bestuurlijke structuur van de GR – in dit geval de Raadsregeling - aan het einde van elke raadsperiode te evalueren (voor het eerst einde 2025).

Verder uitwerken van de Raadsregeling governance

Door de brief op korte termijn ook naar de andere gemeenteraden te sturen en hen te bevragen hoe zij aankijken tegen het idee voor een Raadsregeling. Als ook daar een meerderheid hier positief over denkt dan zijn wij van plan om in goed onderling overleg met de raden van de regiogemeenten de governance hiervoor verder uit te werken. We willen dan (in de hoedanigheid van toekomstige bestuurders) zelf sturing geven aan het proces van totstandkoming van de nieuwe GR. Daarbij maken we graag gebruik van de diensten van de huidige ambtelijke werkgroep SD van de regio die onder leiding staat van een extern bureau. Belangrijk onderdeel van de nog te ontwikkelen governance is de vormgeving van de relatie van het Algemeen Bestuur met de verschillende raden. Te denken valt aan zaken als de advisering aan het AB door de lokale raden en de terugkoppeling/verantwoording door het AB aan de raden. Ook andere relaties zoals met de colleges en de ambtelijke organisaties zijn onderwerpen van verdere uitwerking. Tot slot willen wij in de verdere uitwerking een evaluatieplan opnemen waarmee we monitoren in hoeverre deze Raadsregeling het effect sorteert dat we voor ogen hadden, namelijk meer directe betrokkenheid en daarmee sterkere invloed en grotere kwaliteit van zorg en ondersteuning voor inwoners. Met als doel hier samen van te leren en eventuele verbeteringen toe te passen. We beogen een continu proces van leren en verbeteren en een brede evaluatie aan het einde van iedere raadsperiode.

Toezicht op inkoop

De sleutel tot de grote financiële belangen ligt bij de Inkoop. In de inleiding van [de presentatie](#) op slide 4 staat dat de regionale taak in essentie beleid, uitvoering en toezicht betreft. Bij de toezichtstaak staat beschreven dat het toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid is gericht. Het reguliere toezicht moet zijn voor doelmatigheid en doeltreffendheid en daarmee ook aandacht voor de kosten zijn.

Aanvullend hierop wordt aangedrongen om de toezichthoudende taak die in het voorstel bij de uitvoeringsorganisatie van de GR is belegd, buiten de GR te plaatsen om onpartijdigheid van de toezichthoudende functie te verzekeren. Aangezien zowel de inkooporganisatie van de GR als de zorgaanbieders beiden contractpartijen zijn en als het ware veroordeeld zijn tot elkaar, achten wij een toezichthoudende taak vanuit de inkooporganisatie niet voldoende objectief. Zo wordt bijvoorbeeld een deel van het toezicht op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) waarvoor het samenwerkingsverband RWO de inkoopcontracten voor de regio aangaat door de GR Hecht uitgevoerd. Voor de jeugdzorg waarvoor het samenwerkingsverband RWO de inkoop verzorgt, wordt het toezicht op de uitvoering echter door RWO zelf uitgevoerd. Het zou beter zijn om naar analogie van het toezicht op de Wmo het toezicht op de uitvoering van de jeugdzorg eveneens onafhankelijk te positioneren.

Toetreding tot de GR

Op slide 9 van [de presentatie](#) wordt als vijfde uitgangspunt voorgesteld: "Er wordt binnen de regeling mogelijk gemaakt dat er kan worden samengewerkt met andere gemeenten en aan de voorkant zijn heldere toe- en uittredingsafspraken vastgesteld". Om de organisatie van de Gemeenschappelijke Regeling ruimte te geven om orde op zaken te krijgen in de nieuwe situatie, wordt de suggestie gedaan om toetreding in de jaren 2025 en 2026 nog niet toe te staan.

onderwerp

Raadsvoorstel reactie gemeenteraad Zuidplas op de presentatie "Beeldvorming GR Sociaal Domein"

registratienummer

R24.000019

Financiering ondersteuning

De nieuwe Wet GR spreekt over een "gepaste" vergoeding voor raadsleden die deelnemen in een Raadsregeling. Wij willen de colleges vragen om in de begroting een budget op te nemen voor deze gepaste vergoeding en voor een gemeenschappelijke griffieondersteuning. De kosten per gemeente kunnen beperkt blijven omdat die naar rato van de inwonersaantallen per gemeente gedragen kunnen worden.

Betrokkenheid cliënten en inwoners

Voorgesteld wordt dat de Regionale adviesraad Sociaal Domein periodiek afstemming organiseert met de lokale Advies- en cliëntenraden, dit kan dan als een taak gezien worden voor de beoogde regionale griffieondersteuning.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Zuidplas;

gelezen het voorstel;

gelet op artikelen van Wet gemeenschappelijke regelingen;

besluit:

- 1) De reactiebrief vast te stellen (U24.002362) en aan het College van Burgemeester en Wethouders toe te sturen;
- 2) Het college op te dragen de standpunten van de gemeenteraad van Zuidplas in te brengen bij het BOSD voor de op te stellen Gemeenschappelijke regeling voor het Sociaal Domein;
- 3) De gemeenteraden van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard en Waddinxveen een afschrift van deze reactie brief toe te zenden en hun reactie te vragen ten aanzien van het ondersteunen van een Raadsregeling.
- 4) De gemeenteraden van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard en Waddinxveen een afschrift van deze reactie brief toe te zenden en hun reactie te vragen ten aanzien van het ondersteunen van de overige genoemde punten.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 12/03/2024

De raad voornoemd,
De griffier,

M.L. Engelsman

De voorzitter,

J.F. Weber